

Grzegorz Barecki

Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu

Nicolaus Copernicus Public Provincial Library in Toruń

Öffentliche Woiwodschaftsbibliothek – Kopernikus Bücherei in Toruń

e-mail: g.barecki@ksiaznica.torun.pl

Z

miany w opracowaniu „Bibliografii artykułów z gazet i tygodników polskich” wprowadzone w 2016 roku

Text is published on the basis of the Creative Commons license of non-exclusive, Attribution-NonCommercial 3.0 Poland (CC BY-ND 3.0 PL).
Uznanie Autorstwa-Bez utworów zależnych 3.0 Polska (CC BY-ND 3.0 PL).

W dniu 18 maja 2016 r. w Bibliotece Narodowej w Warszawie (dalej: BN), odbyło się spotkanie bibliografów tworzących Wspólną Bazę Prasy. Zebranych powitała Grażyna Federowicz – kierownik Zakładu Katalogowania Dziedziny BN. Obrady prowadziła Beata Wieczorkowska, która koordynuje prace nad Bibliografią Zawartości Czasopism, w tym nad „Bibliografią artykułów z gazet i tygodników polskich”. Szkolenia dla bibliografów Wspólnej Bazy Prasy odbywają się co dwa lata. W szkoleniach biorą udział bibliotekarze z Warszawy, Krakowa, Gdańska, Łodzi, Poznania, Lublina, Torunia, Zielonej Góry i Kielc. Najważniejsze polskie biblioteki na prośbę BN podjęły w 2006 r. współpracę przy tworzeniu olbrzymiej bazy prasy.

Baza obejmuje największe polskie tytuły dzienników i tygodników: „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”, „Dziennik Gazeta Prawna”, „Polityka”, „Newsweek”, „Do Rzeczy”, „wSieci”, „Wprost”, „Tygodnik Solidarność”, „Tygodnik Powszechny”, „Przegląd”, „Forum”, „Niedziela”, „Gazeta Polska”, „Gość Niedzielny”, „Nasz Dziennik”, „Najwyższy Czas”. Od dwóch lat opisy do bibliografii prasy wprowadzane są w systemie bibliotecznym SIERRA.

Uczestnicy szkolenia wysłuchali sześciu referatów.

1. Ewa Zalewska-Mańk – „Wprowadzenie do opisów bibliograficznych pól: 336, 337, 338”

Wystąpienie poświęcone było polom 336, 337 i 338. Pola te zostały wprowadzone do rekordów bibliograficznych przez BN w październiku 2015 r. Prelegentka wyjaśniła zebranych, jaką funkcję pełnią i czemu służą. Pole 336 określa typ zawartości dokumentu, pole 337 tryb odtwarzania dokumentu, a pole 338 rodzaj nośnika dokumentu.

2. Marta Wojciechowska – „Indeksowanie zakresu chronologicznego w polach 648”
Referentka wyjaśniła zasady opracowane w Pracowni Deskryptorów BN odnośnie do stosowania pola 648 w opisie bibliograficznym artykułów. W polu 648 jest podawana chronologia przeważającej lub zasadniczej części dokumentu. Obowiązuje jeden przedział dla prehistorii, 28 przedziałów dla poszczególnych stuleci oraz sześć szczegółowych przedziałów chronologicznych dla XX w.

3. Agnieszka Dmowska – „Deskryptor osobowy”

Deskryptorem poświęcona była również kolejna prezentacja. Tym razem wyjaśniono słuchaczom zasady tworzenia i stosowania deskryptorów osobowych. Mają one być stosowane powszechnie już od przyszłego roku. Istotnym novum jest to, że tworząc formę wzorcową deskryptora, należy wziąć pod uwagę jej rozpowszechnienie wśród użytkowników języka polskiego (bez względu na narodowość osoby). Oznacza to, że formą obowiązującą stanie się William Szekspir, a odrzuconą William Shakespeare. Dużo bardziej za to skomplikuje się proces tworzenia rekordu wzorcowego, gdyż trzeba będzie wypełnić kilka nacięć nowych pól w formacie MARC21.

4. Joanna Rowińska – „Zmiany w opracowaniu artykułów. Pola 008, 245 oraz 5XX”

Joanna Rowińska omówiła bardzo ważne zmiany w opracowaniu dokumentu, które bibliografowie będą musieli zacząć stosować po szkoleniu. Trzeba przede wszystkim pamiętać, żeby w polu 008 dodać kod recenzji. Ten typ artykułu bardzo często jest opracowywany. Najważniejsza zmiana w polu 245 polega na podawaniu informacji o osobach odpowiedzialnych za stworzenie artykułu według zapisu zamieszczonego na początku lub końcu tekstu.

5. Marzena Przybysz – „Opracowanie artykułów. Pola 246, 490”

Kolejna prelegentka swoje wystąpienie poświęciła najpierw polu 246. Nowością jest możliwość podawania w polu 246 samoistnie znaczącego podtytułu lub części tytułu. Ważne jest również, że nie trzeba już w polu 246 rozwijać powszechnie znanych skrótów PIT, VAT, NATO, ZUS. Druga część referatu poświęcona była polu 490 (strefa serii) i polom 800/830. Hasło tytułowe w polu 830 jest kontrolowane kartoteką haseł wzorcowych. Pole 800 stosujemy przy opracowywaniu cyklu autorskiego.

6. Adrianna Wilska – „Pole 773 oraz pole 856 we wspólnej Bazie Artykułów z Gazet i Tygodników”

Ostatnia referentka omówiła bardzo dokładnie zasady stosowania pól 773 (dane identyfikujące dokument macierzysty) oraz 856 (powiązanie opisu bibliograficznego artykułu z opisem czasopisma w katalogu BN).

Wszyscy prelegenci w swoich prezentacjach przedstawili szczegółowo zasady tworzenia rekordów oraz wypełniania pól i podpól. Podawali wzorce oraz liczne przykłady. Uczestnicy szkolenia otrzymali po jego zakończeniu wszystkie obiecanie materiały i prezentacje pocztą elektroniczną. To wielka pomoc zwłaszcza, że liczba zmian wprowadzonych do opisu bibliograficznego artykułu w 2016 r. jest wyjątkowo duża.

Na zakończenie szkolenia bibliografowie spotkali się z Zofią Żurawińską – bibliotekarzem systemowym BN, która odpowiadała na zadawane pytania, zgłaszane problemy i propozycje. Spotkanie podsumowała Beata Wieczorkowska. Najważniejszym praktycznym ustaleniem była decyzja, żeby współpracujące biblioteki oprócz opracowywania rekordów bibliograficznych artykułów prasowych zaczęły również same tworzyć osobowe hasła wzorcowe.

Nadesłany: 30 V 2016

Nadesłany po poprawkach recenzyjnych: 31 VIII 2016

Zaakceptowany: 9 IX 2016